

การพัฒนาคู่มือท่องเที่ยวชุมชนตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
(THE COMMUNITY-BASED TOURISM GUIDEBOOK DEVELOPMENT IN BANG KHUNSAI,
BAN LAEM DISTRICT, PETCHABURI PROVINCE)

สุจริศ มานิตกุล 4837723 SHED/M

ศษ.ม.(สิ่งแวดล้อมศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : วศิน ปลื้มเจริญ, ศษ.ม.(สิ่งแวดล้อมศึกษา), รัชชานนท์ ศุภพงศ์
พิเชฐ, Ph.D., ภัทรบูรณ์ พิษณุไพบูลย์, Ed.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาคู่มือท่องเที่ยวชุมชนตำบลบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการมีการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และบูรณาการเทคนิคการวิจัยซึ่งได้แก่ การวิจัยปฏิบัติการเพื่อการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Community Action Research: CAR) ร่วมกับเทคนิคการวิจัยแบบประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแสวงหาอนาคตร่วมกัน (Future Search Conference: FSC) โดยผ่านกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา (Environment Education Process) ขั้วเคลื่อนใน 3 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างคู่มือฯ 2) การพัฒนาคู่มือฯ ตามข้อมูลที่ได้ทำการตรวจสอบ โดยประเมินคุณภาพและความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือฯ ของกลุ่มเป้าหมาย 2 กลุ่ม คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน และชุมชน ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการวิจัยโดยใช้การวิจัยแบบพหุวิธีวิจัย เป็นยุทธวิธีที่ทำให้สามารถเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เชิงปริมาณ เชิงปฏิบัติ เชิงประจักษ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้คู่มือฯ ที่ได้มีประสิทธิภาพที่สมบูรณ์ขึ้น ผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีระดับคุณภาพในเกณฑ์ “ดี” ได้คะแนนเฉลี่ย 4.14-4.3 และมีค่า S.D. ระหว่าง 0.40-0.67 ผลการประเมินโดยชุมชน ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า มีระดับคุณภาพในเกณฑ์ “ดี” ได้คะแนนเฉลี่ย 3.96-4.38 และมีค่า S.D. ระหว่าง 0.36-0.62

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปคือ ท้องถิ่นจึงควรได้มีการพิจารณาเพื่อนำคู่มือฯ ไปใช้จริงในพื้นที่ ชุมชน อีกทั้งอาจทำเป็นคู่มือแยกย่อยสำหรับให้ความรู้เพิ่มเติมในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

คำสำคัญ : คู่มือท่องเที่ยวชุมชน / คุณภาพของคู่มือฯ / การมีส่วนร่วม / การท่องเที่ยวโดยชุมชน/

การสื่อความหมายธรรมชาติ

THE COMMUNITY-BASED TOURIST GUIDEBOOK DEVELOPMENT IN
BANG KHUNSAI COMMUNITY, BAN LAEM DISTRICT, PETCHABURI
PROVINCE

SUJARIT MANITKUL 4837723 SHED/M

M.Ed. (ENVIRONMENTAL EDUCATION)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : WASIN PLUEMCHAROEN M.Ed.,
RATCHANON SUPAPHONGPICHATE, Ph.D., PATTARABOON
PICHAYAPAIBOON, Ed.D.

ABSTRACT

This research attempted to study and develop a tourist guidebook in Bang Khunsai community, Ban Laem district, Petchaburi province, and to evaluate the quality and satisfaction of users toward the tourist guidebook. In order to allow the information groups and stake holders to participated more in the research processes, this research in employed mixed research methods including. Community Action Research (CAR), Future Search Conference (FSC), and Environmental Education Process. The research process had three steps. The first step involved drafting a guidebook on the basis of the collected data and information gained from the key informants, the stake holders and the author. The second was developing a guidebook by applying the collected data from 20 experts in community-based tourism and local wisdoms. The guidebook developed was also reviewed and made by 30 community members. And the third step involved analysis and presentation of data, by using descriptive statistics.

The research revealed that the use of mixed methods was effective in data gathering for developing a quality guidebook. The guidebook was evaluated at the "Good" level with an average score of 4.14-4.3 while S.D. score was between 0.40-0.67. The guidebook's evaluation results given by community members, government private organizations were rated at the "Good" level with an average score of 3.96-4.38 while S.D. was between 0.36-0.62.

It is recommended that this guidebook should be considered for use in the tourism industry. Furthermore, the guidebook's data should be update constantly, and there should be a little branch guidebook for each resource as well.

KEY WORDS: THE COMMUNITY-BASED TOURIST GUIDEBOOK / QULITY OF
THE GUIDEBOOK / PARTICIPATORY / COMMUNITY-BASED
TOURISM: CBT / NATURE INTERPRETION

251 pages